

Sygn. akt V Ca 559/14

POSTANOWIENIE

Dnia 31 marca 2014r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie V Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Moskwa /spr./

SSO Adam Simoni

SSO Małgorzata Mazur

Protokolant: asyst. sędz. Krzysztof Kubas

po rozpoznaniu w dniu 31 marca 2014r. w Rzeszowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku Skarbu Państwa – Naczelnika Urzędu Skarbowego w R.

z udziałem K. K.

o wpis hipoteki przymusowej w Kw (...)

na skutek apelacji uczestnika od postanowienia Sądu Rejonowego w Dębicy IX Zamiejscowego Wydziału Ksiąg Wieczystych z siedzibą w R. z dnia 27 grudnia 2013r., sygn. akt (...)

postanawia:

I. oddalić apelację,

II. zasądzić od uczestnika K. K. na rzecz Skarbu Państwa – Naczelnika Urzędu Skarbowego w R. kwotę 60 zł (sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Zarządzenie:

1. odpis postanowienia doręczyć :

- wnioskodawcy

- uczestnikowi z pouczeniem o możliwości złożenia wniosku o uzasadnienie postanowienia oraz o przysługującej skardze kasacyjnej,

2. kal. 1 tydz.

R., dnia 31 marca 2014r.

Sygn. akt V Ca 559/14

UZASADNIENIE

postanowienia z dnia 31 marca 2014r.

W dniu 19 września 2013r. referendarz sądowy dokonał wpisu hipoteki przymusowej w kwocie 56.483,00 zł w księdze wieczystej nr (...), celem zabezpieczenia zryczałtowanego podatku dochodowego od osób fizycznych wg stawki 19% za 2008r. wraz z odsetkami za zwłokę liczonymi na podstawie art. 56 Ordynacji podatkowej od kwoty 37.203,00 zł od dnia 1 maja 2009r.

Postanowieniem z dnia 27 grudnia 2013r., sygn. akt (...), Sąd Rejonowy w D. IX Zamiejskowy Wydział Ksiąg Wieczystych z siedzibą w R. utrzymał w mocy w/w wpis referendarza sądowego (pkt I), kosztami postępowania skargowego obciążył uczestnika K. K. (pkt II).

Sąd I instancji ustalił, że w księdze wieczystej nr (...) prowadzonej dla działek ewidencyjnych nr (...) położonych w R. - C. prawo własności ujawnione jest na rzecz K. K. do całości. Wnioskodawca Skarb Państwa Naczelnik Urzędu Skarbowego w R. w ostatecznie sprecyzowanym wniosku z dnia 22 sierpnia 2013r. wniósł o wpisanie w w/ w księdze wieczystej hipoteki przymusowej w kwocie 56.483,00 zł na zabezpieczenie zryczałtowanego podatku od osób fizycznych wg stawki 19% za 2008r. wraz z odsetkami za zwłokę liczonymi na podstawie art. 56 Ordynacji podatkowej, od kwoty 37.203 zł od dnia 1 maja 2009r. Jako podstawę wpisu przedstawiono decyzję Naczelnika Urzędu Skarbowego w R. z dnia 13 sierpnia 2013r. znak (...) (...)i zarządzenie zabezpieczenia z dnia 20 sierpnia 2013r. nr(...). Z przedłożonych do wniosku dokumentów wynika, że decyzja Naczelnika Urzędu Skarbowego została wydana wobec K. K. na podstawie art. 33 § 1, § 2 pkt.2, § 3 i § 4 pkt.2, art. 207 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. Ordynacja podatkowa i określała przybliżoną wartość zobowiązania podatkowego K. K. w podatku od osób fizycznych za 2008r. w wysokości 6.341.440,00 zł oraz przybliżoną kwotę odsetek za zwłokę należnych od kwoty 6.341.440,00 zł, na dzień wydania decyzji o zabezpieczeniu w wysokości 3.286.343,00 zł. Następnie z przedłożonego zarządzenia zabezpieczenia wydanego w dniu 20 sierpnia 2013r. wobec zobowiązanego K. K. wynika, że zarządzenie zabezpiecza należności zobowiązanego w wysokości 9.627.783,00 zł wynikające z orzeczenia z dnia 13 sierpnia 2013r. nr (...)(...). Przedmiotowe zarządzenie zostało zaopatrzone w klauzulę o przyjęciu zarządzenia zabezpieczenia do wykonania z dnia 20 sierpnia 2013r.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał, że zaskarżony wpis dokonany przez referendarza sądowego jest prawidłowy. Wskazał, że zgodnie z treścią art. 110 ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o księgach wieczystych i hipotece hipotekę przymusową można uzyskać na podstawie tymczasowego zarządzenia sądu, postanowienia prokuratora, na mocy przepisów szczególnych na podstawie decyzji administracyjnej, chociażby decyzja nie była ostateczna albo zarządzenia zabezpieczenia dokonanego na podstawie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Wierzyciel może żądać wpisu hipoteki przymusowej na sumę nie wyższą niż wynikająca z treści dokumentu stanowiącego podstawę jej wpisu do księgi wieczystej. Jeżeli z dokumentu tego nie wynika wysokość sumy hipoteki, suma hipoteki nie może przewyższać więcej niż połowę zabezpieczonej wierzytelności wraz z roszczeniami o świadczenia uboczne określonymi w dokumencie stanowiącym podstawę wpisu hipoteki na dzień złożenia wniosku o wpis hipoteki (art.110¹ ukwh). Dalej Sąd Rejonowy wskazał, że jak wynika z analizy wpisu w dziale II księgi wieczystej (...) oraz dokumentów przedłożonych do wniosku hipoteka przymusowa została wpisana w księdze wieczystej, stanowiącej własność zobowiązanego K. K.. Kwota hipoteki przymusowej ujawnionej w przedmiotowej księdze spełnia dyspozycję art. 110¹ ukwh. Zarządzenie zabezpieczenia z dnia 20 sierpnia 2013r. (...), stanowiące podstawę zaskarżonego wpisu, zostało wydane w oparciu o art. 154 ustawy z dnia 17 czerwca 1966r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji we właściwej formie. Sąd Rejonowy uznał, że zarzuty uczestnika K. K. odnośnie prawidłowości wydanego zarządzenia zabezpieczenia nie są zasadne w przedmiotowym postępowaniu. Sąd wieczystoksięgowy nie bada, czy w toku postępowania administracyjnego istniała przesłanka do zastosowania zabezpieczenia zaspokojenia zobowiązań podatkowych. W tym zakresie decyzję podejmuje organ podatkowy. Z tych względów Sąd Rejonowy uznał skargę za nieuzasadnioną i w oparciu o art. 518¹ § 3 k.p.c. utrzymał w mocy zaskarżony wpis, zaś orzeczenie o kosztach wydał w oparciu o art. 520 § 1 k.p.c.

Uczestnik K. K. wniósł apelację od powyższego postanowienia, zaskarżając je w całości i zarzucając:

1. naruszenie art. 177 § 1 pkt 4 k.p.c. z powodu nie zawieszenia postępowania z wniosku Naczelnika Urzędu Skarbowego w R. o dokonanie przez referendarza sądowego wpisu hipoteki przymusowej w kwocie 56.483,00 zł w kw (...), celem zabezpieczenia zryczałtowanego podatku dochodowego od osób fizycznych wg stawki 19% za 2008r. wraz z odsetkami za zwłokę liczonymi na podstawie art. 56 Ordynacji podatkowej od kwoty 56.483,00 zł od dnia 1 maja 2009r., mimo ujawnienia po złożeniu przedmiotowego wniosku:

a) czynu polegającego na oparciu wniosku o wpis hipoteki na decyzji, co do której zachodzi podejrzenie, że została sfałszowana, którego ustalenie w drodze karnej może wywrzeć zasadniczy wpływ na rozstrzygnięcie podjęte w niniejszej sprawie;

b) zagadnienia o charakterze prejudycjalnym wymagającego rozstrzygnięcia w drodze decyzji administracyjnej przez organy nadrzędne co do właściwości organu uprawnionego do wydania decyzji w kwestiach stanowiących przedmiot decyzji wydanej w dniu 13 sierpnia 2013r. przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w R. oraz o wpis hipoteki przymusowej oraz prawnej ważności dokumentów, na podstawie których wnioski o wpis hipoteki przymusowej został złożony;

2. błąd w ustaleniach faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego postanowienia co do właściwości organu uprawnionego do złożenia wniosku o wpis hipoteki przymusowej oraz prawnej ważności dokumentów, na podstawie których wnioski w tym zakresie został złożony, mimo że Naczelnik Urzędu Skarbowego w R. nie był uprawniony do wydania decyzji z dnia 13 sierpnia 2013r. i na jej podstawie także zarządzenia z dnia 20 sierpnia 2013r. nr (...) zabezpieczenia, które to dokumenty w chwili rozstrzygania skargi na wpis referendarza sądowego dotknięte były wadą nieważności.

Wskazując na powyższe uczestnik wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego postanowienia i zawieszenie postępowania do czasu zakończenia postępowania karnego, przeprowadzenie dowodu z przesłuchania stron oraz dokumentów i pism wskazanych w uzasadnieniu apelacji na okoliczność podejrzenia sfałszowania dokumentów stanowiących podstawę zaskarżonego wpisu oraz niewłaściwości organów wydających przedmiotowe rozstrzygnięcia administracyjne i nieważności tych dokumentów i rozstrzygnięć, a także o zasądzenie od wnioskodawcy na rzecz uczestnika kosztów postępowania według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację uczestnika wnioskodawca Skarb Państwa – Naczelnik Urzędu Skarbowego w R. wniósł o jej oddalenie oraz o zasądzenie od uczestnika na rzecz wnioskodawcy kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa radcowskiego w postępowaniu apelacyjnym.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja uczestnika jest bezzasadna.

Sąd Okręgowy w pełni podziela zarówno dokonane przez Sąd pierwszej instancji ustalenia faktyczne przyjmując je za własne, jak również wskazaną przez Sąd Rejonowy podstawę prawną zaskarżonego orzeczenia bez potrzeby powielania ich treści w niniejszym uzasadnieniu (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z 21.12.2000r., IV CKN 194/00, wyrok SN z 10.11.2000r., IV CKN 156/00).

Wydane przez Sąd Rejonowy orzeczenie jest prawidłowe i nie ma przesłanek prawnych do jego uchylenia. W pierwszej kolejności zaznaczyć należy, że kognicja Sądu w postępowaniu wieczystoksięgowym jest ograniczona. Stosownie do brzmienia art. 626⁸ § 2 k.p.c. Sąd rozpoznając wniosek o wpis bada jedynie treść wniosku, treść i formę dołączonych do wniosku dokumentów oraz treść księgi wieczystej. Sąd I instancji mając na uwadze treść księgi wieczystej nr (...) i wpisane w niej prawo własności na rzecz uczestnika, poprawnie wypełniony wniosek o wpis hipoteki i dokumenty do niego załączone w postaci zarządzenia zabezpieczenia z dnia 20 sierpnia 2013r. wydanego w trybie art. 154 ustawy z dnia 17 czerwca 1966r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji oraz poprzedzającą je decyzję Naczelnika Urzędu Skarbowego w R. z dnia 13 sierpnia 2013r. o zabezpieczeniu, słusznie utrzymał w mocy zaskarżony przez uczestnika wpis referendarza sądowego z dnia 19 września 2013r. w w/w księdze

wieczystej hipoteki przymusowej w kwocie 56483,00 zł tytułem zabezpieczenia wierzytelności wnioskodawcy z tytułu zryczałtowanego podatku dochodowego od osób fizycznych za 2008r. wraz z odsetkami za zwłokę liczonymi od kwoty 37.203,00 zł od dnia 1 maja 2009r. Zgodnie bowiem z art. 110 ustawy z dnia 6 lipca 1982r. (w brzmieniu obowiązującym do dnia 21 listopada 2013r.) hipotekę przymusową można uzyskać na podstawie postanowienia sądu o udzieleniu zabezpieczenia, postanowienia prokuratora, na mocy przepisów szczególnych na podstawie decyzji administracyjnej, chociażby decyzja nie była ostateczna, albo zarządzenia zabezpieczenia dokonanego na podstawie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Bezzasadny jest zarzut uczestnika, jakoby organem właściwym do wydania w przedmiotowej sprawie decyzji o zabezpieczeniu i do wydania zarządzenia zabezpieczenia był Urząd Kontroli Skarbowej w R., który prowadził postępowanie kontrolne wobec uczestnika. Z art. 33 Ordynacji podatkowej wynika, że decyzję o zabezpieczeniu wydaje organ podatkowy. Zgodnie z art. 13 Ordynacji podatkowej co do zasady, w pierwszej instancji organami podatkowymi są: 1) naczelnik urzędu skarbowego, 2) naczelnik urzędu celnego, 3) wójt, burmistrz (prezydent miasta), starosta albo marszałek województwa.

Zakres kompetencji dyrektora urzędu kontroli skarbowej określa art. 11 ustawy z dnia 28 września 1991r. o kontroli skarbowej (t.j. Dz.U. z 2011r. Nr 41, poz. 214 ze zm.). Poza działaniami organizacyjnymi i nadzorczymi, dyrektorowi urzędu kontroli skarbowej przyznano spośród uprawnień procesowych prawo wydawania decyzji w sprawach określonych w ustawie (art. 11 ust. 2 pkt 3a w/w ustawy). O ile ustawa o kontroli skarbowej nadaje organom kontroli skarbowej uprawnienia kontrolne, a tylko w zakresie należności, których ustalanie lub określanie należy do naczelników urzędów skarbowych (i naczelników urzędów celnych w zakresie podatku akcyzowego) mają prawo wydawania decyzji (określających lub ustalających) to pobór należności należy wyłącznie do kompetencji organów podatkowych, a nie kontrolnych. Wyłącznie naczelnicy urzędów skarbowych reprezentują Skarb Państwa w zakresie poboru podatków. Potwierdza to także art. 5 ust. 6 ustawy z dnia 21 czerwca 1996r. o urzędach i izbach skarbowych (t.j. Dz.U. z 2004r., Nr 121, poz. 1267 ze zm.) wskazujący zakres działania naczelników urzędów skarbowych (m.in. pobór podatków i wykonywanie egzekucji administracyjnej należności pieniężnych). Takich uprawnień nie przyznaje organom kontroli skarbowej ustawa o kontroli skarbowej. Reasumując wbrew zarzutowi uczestnika ani Urząd Kontroli Skarbowej w R., ani Dyrektor tego (...), nie jest organem podatkowym i nie jest wierzycielem należności podatkowych. Tym samym nie był właściwy do wydania w przedmiotowej sprawie decyzji o zabezpieczeniu oraz zarządzenia zabezpieczenia, a także nie był właściwy do złożenia wniosku o wpis hipoteki przymusowej w księdze wieczystej.

Na uwzględnienie nie zasługiwał również zarzut uczestnika naruszenia przez Sąd I instancji art. 177 § 1 pkt 4 k.p.c. poprzez odmowę zawieszenia postępowania wieczystoksięgowego do czasu zakończenia postępowania karnego. Zawieszenie postępowania w sprawie cywilnej, na podstawie art. 177 § 1 pkt 4 k.p.c., ze względu na toczące się postępowanie w sprawie karnej nie jest obligatoryjne. Zawieszenie to, wpływające na czas trwania rozpoznawania sprawy, jest uzasadnione tylko wtedy, jeżeli ustalenie czynu (przestępstwa) w drodze karnej mogłoby wywrzeć wpływ na rozstrzygnięcie sprawy cywilnej. Ocena w tym zakresie należy do sądu merytorycznie rozpoznającego sprawę. Zawieszenie postępowania wieczystoksięgowego – a więc postępowania rejestrowego – powinno być stosowane w niezwykle rzadkich, a wręcz incydentalnych przypadkach. Zdaniem Sądu Okręgowego zebrany w sprawie materiał dowodowy nie daje podstaw do przyjęcia, aby stanowiąca podstawę wpisu hipoteki przymusowej decyzja Naczelnika Urzędu Skarbowego w R. z dnia 13 sierpnia 2013r. załączona do wniosku o wpis hipoteki przymusowej była sfałszowana i aby zachodziły podstawy do zawieszenia postępowania wieczystoksięgowego.

W świetle powyższych uwag, uznając orzeczenie Sądu I instancji za prawidłowe, Sąd Okręgowy oddalił apelację uczestnika jako bezzasadną na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono w oparciu o art. 520 § 2 k.p.c. w zw. z § 7 pkt 5 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t.j. Dz.U. z 2013r., poz. 490).

Z

- odpis postanowienia wraz z uzasadnieniem doręczyć uczestnikowi K. K.

R..30.04.2014 r